

Descripció de la varietat

La lletuga blanca és una lletuga tipus romana, d'estiu, que es caracteritza pel seu gran calibre i el color verd clar de les fulles que la compon. La fulla és el·líptica i allargada, més ampla cap a l'àpex, amb marges sencers, i arrodonida a la punta. Aguanta el fred i especialment la calor, però no tolera les gelades d'hivern. Tarda molt a espigar en comparació amb altres varietats de lletuga. Els mesos freds afavoreixen el tancament del cabdell, encara que no sempre en forma, sobretot amb les altes temperatures d'estiu. De fet, antigament, aquesta varietat es lligava per blanquejar les fulles i llevar-los l'amargor. Es pot plantar pràcticament tot l'any, amb el sel seu òptim entre març i octubre. El marc de plantació es de 35 x 35 cm.

Aquesta varietat tradicional va ser molt preuada i comercialitzada a l'illa d'Eivissa per la seua grandària (fa peces de vora 1,5 kg), tendresa i sabor suau, mica amarg. Actualment, algunes poques productores han recuperat la varietat per incloure-la en els circuits de comercialització ecològica i local.

Origen de la varietat

La lletuga blanca va ser àmpliament conreada a l'illa d'Eivissa durant moltes dècades del segle passat. Can Murtera, un planterista i productor agrari local de Santa Gertrudis, va aconseguir la llavor del pla de Vila i la va seleccionar durant anys, que va donar lloc a una lletuga molt tendra de grans dimensions, que va comercialitzar fins a entrats els anys vuitanta. Per això es coneix la varietat pel nom de lletuga de Can Murtera. Segons els testimonis, es va deixar de sembrar per l'alta afectació per virus i problemes amb nematodes. Aquesta llavor, que es creia perduda, va ser rescatada pel CRF en una prospecció l'any 1982, a Santa Gertrudis de Fruitera, i va ser incorporada al Banc de Llavors d'Eivissa i Formentera l'any 2009.

Usos i coneixements

Consum humà

La lletuga blanca es consumeix fresca en enciam, que és com es denomina a l'ensalada a les illes Pitiüses. Les fulles de rebuig són aprofitades pels animals de corral (gallines, conills...).

Observacions

La caracterització morfològica s'ha realitzat amb lletugues sembrades el mes d'agost i conreades el novembre.

Caràcters morfològics de la varietat

Plàntula	
Pigmentació antociànica	Absent

Planta	
Tipus de varietat	Romana
Diàmetre (cm)	49 ± 4
Formació del cabdell	Cabdell obert
Cabdell: solapament de fulles	Mig
Forma del cabdell en secció longitudinal	El·líptica ampla

Fulla	
Nombre de divisions del limbe	Absents o molt baix
Forma	Oboval
Gruixa	Prima
Tonalitat de color verd	Absent
Pigmentació antociànica	Absent
Intensitat de color verd	Clara
Bollat	Dèbil
Intensitat ondulació dels marges	Dèbil
Densitat incisions a la zona apical	Dèbil
Profunditat de les incisions	Poca
Nervadura	No flabel·liforme

Inflorescència	
Precocitat pujada de flor	Tardana

Llavor

Color de la llavor	Negra
Pes de mil llavors (g)	0,90 ± 0,11